

Peter Hinckelmann Johannes Redeker

De Papismo Disputatio Anasceuastica Decima. Continens praecipuos Romanae Synagogae errores refutatos, quos ea fovet in loco De Discrimine Legis Et Evangelii

Rostochii: Litteris Reusnerianis, 1607

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn756803322>

Druck Freier Zugang

P. Hinkelmann.

R. N. theol. 1607. 8.

- Contoutas
- ① Joh. Lutschius, de deo uno et vero 1607
  - ② Joach. Hammingius, de communicatione majestatis 1607
  - ③ Joach. Fischerus, de peccato originali 1607
  - ④ Heid. Kirchovius, de arbitrio hominis 1607
  - ⑤ Joh. Redekerus, de discrimine legis ev. 1607
  - ⑥ Herm. Textorius, de justificatione 1607
  - ⑦ Joach. Jordanus, de bonis operibus 1608
  - ⑧ Joh. Lutschius, de sacramentis 1608
  - ⑨ Joach. Hammingius, de sacramento coenae 1608
  - ⑩ Heid. Kirchovius, de sacr. Confirmationis 1608
  - ⑪ Joh. ab Huda, de Traditionibus 1608
  - ⑫ Paul. Binius, de votis monachatu 1608
  - ⑬ Nic. Fridericus, de alyphorin 1608
  - ⑭ Herm. Hamerius, de oratione 1608
  - ⑮ Petr. Hoff, de indulgentiis 1608
  - ⑯ Joh. Albinus, de morte 1608

1.2

DE PAPISMO
DISPUTATIO ANASCEVASTICA
DECIMA.

*Continens præcipuos Romanæ Synagoga erro-
res refutatos, quos ea fovet in loco*

De

DISCRIMINE
LEGIS ET EV-
ANGELII.

*Reverendæ facultatis Theologica in Academia
Rostochiensis consensu:*

Moderatore & Doctore S. S. Spiritu:
Sub Præsidio

M. PETRI HINKELMANNI
Verbi Divini ministri:

ad privatam *conferentiam* proposita

IOHANNI REDEKERO
Hervordienſi Westph.

Horis locq, solitis, 3. Idus Novemb.

ROSTOCHII,

Litteris Reusnerianis An. 1607.

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10
- 11
- 12
- 13
- 14
- 15
- 16

DE PAPIAMO
DISCIPULI
LEGES ET EV
L. MANNI
LOTHAR REGERER
ROTORII

DISPUTATIO X.
DE LEGE ET
EVANGELIO.

Προλεγόμενα,
I.

Discussis tenebris errorum Pontificiorum de Conci-
lijs, & clara luce vera ac sana doctrina patefacta,
jam ordine proximo sequitur, ut latentes errores de
Lege & Evangelio in lucem protrahamus, illos ex-
plicemus, sinuosos illorum nexu solvamus, & cum
ἱεροπνεύματος SS. Scripturae testimonijs, cum eviden-
tissimis rationibus refutemus.

II. Hac doctrina siquidem non optimè ac verè perspecta probè intel-
lecta, & ab erroribus enucleatè purgata ac vindicata, locus de justifi-
catione, quem subjungemus in sequente συζητήσει, intelligi non potest,
& nos salutis nostrae incerti reddimur.

III. Vt enim maxima utilitas ex cognitione discriminis Legis &
Evangelij, in Theologia oboritur, ita ut D. Lutherus illum perfectum
Theologum, qui Legem ab Evangelio benè discernere noverit, audeat
affirmare: Sic è contrario, quanto majores & quàm densissimas te-
nebras & errores confusio ejusdem, in Ecclesia pariat, papatus satis su-
perq; testatur.

IV. Quare opera pretium erit, doctrinam Legis & Evange-
lij ab erroribus Pontificiorum vindicare, verum ac apertum discrimen
commonstrare, ac perversa judicia quae de Lege & Evangelio
concepere, repellere & rejicere.

V. Majoris verò perspicuitatis gratia, nos hanc συζήσιον ventilantes, in tria subsequèntia capita pertractandam proponemus.

I. De discrimine Legis & Evangelij.

II. De impletione Legis.

III. De promissionibus Legis & Evangelij.

CAPUT PRIMUM.

De discrimine Legis & Evangelij.

Primus Error.

Triplex lex est: naturalis, Mosaica & Evangelica.

REFUTATIO.

I. Ut in omnibus articulis ad salutem nostram pertinentibus, aliquo errore adversarij nostri detinentur, & nullum locum doctrina, de Deo, per Prophetas & Apostolos traditum intactum inviolatumque relinquunt: ita & doctrinam de lege & Evangelio tacito pede non pratercant, sed illam commiscant, & ex illa tanquam ex diversis simplicibus unum pharmacum conficiunt.

II. Quod pharmacum cum non parum detrimenti corpori Christi, quod est vera Ecclesia, inferat, sed terros errores illi pariat, opera pretium est commixtionem hujus pharmaci diluere, simplicia distinguere, & uniuscujusque naturam inrospicere, considerare & exponere.

III. Videntur verò heretici in distinctione hac proposita ludere *ὀνομαστικῶς* vocabuli τῆς λέξεως, quod non est ἰσοκύριον, sed multifariam à Prophetis & Apostolis usurpatum invenimus. Aliquando enim sumitur *γενικῶς* generaliter pro universa doctrina divinius patefacta. ^{a]}

^{b]} Pro toto veteri Testamento. ^{c]} Postremò & *ειδικῶς* speciatim pro rigore, quo lex omnes, in quibus aliquid vitij potest inveniri, sine mitigatione seu *ἄμενσι* damnationi subjicit. ^{d]}

IV. His ita premis, largimur quidem adversarijs, Evangelium posse appellari legem, sed *ειδικῶς*, quatenus vox legis in generali significatione sumitur, non verò *ἰσῶς* seu *ειδικῶς*, quatenus opponitur gratia, & denotat rigorem, & flagitat perfectam obedientiam, quam lex

a] Psa. 1, v. 2.

Pf. 19, 8, 9.

Esa. 2, 3.

Rom. 8, 2.

Rom. 3, 27

Gal. 2, 19.

b] Joh. 10, 34

Psal. 81, 6.

c] Ebr. 7, 12.

cap. 10, 1.

Luc. 2, 22.

Aët. 23, 3.

d] Deut. 27,

26.

Gal. 3, 10.

lex requirit ^e, hac enim ratione impossibilia est perfectam prestare ^e Deut. 6, 1.
obedientiam legi. Luc. 10, 26,

Secundus Error.

Christus est novus legislator, qui perfectiorem & sublimiorem legem tradidit quam Moses.

REFUTATIO.

27.
Math. 5, 15.
Iacob. 2, 10.
Conc. Trid.
Sess. 6. Can.
21.

I. Videntes adversarij, illam perfectionem legis moralis à Mose tradita, neminem unquam hominum assequutum fuisse, neq; ullum assequi posse, alium legislatorem quarunt, eumq; Christum esse affirmant, qui sublimiorem ac perfectiorem legem tradiderit, quam Moses. Sed neq; Christum novum legislatorem esse, neq; perfectiorem legem, lege morali unquam tulisse, validissima Scripturae testimonia & haec subsequentes rationes satis luculenter commonstrant.

II. Ex dictis quamplurimis, vel unicum hoc, satis superq; Pontificiorum figmenta evertit: Lex per Moysen data est, gratia & veritas per Jesum Christum facta est. Et Christus ipse coram discipulis Johannis testatur, se pauperibus evangelizare, quod apud Esaiam de se prädixerat filius Dei: Dominus dedit mihi linguam eruditam, ut sciam sustentare eum, qui lassus est verbo. Et Paulus inquit: De us proposuit nobis in filio suo mysterium voluntatis suae, scilicet non legis, sed evangelij, ut cetera textus ostendit.

III. Lex deinde est justitia Dei cum ipsius voluntate conjuncta, qua obligat omnes homines, ad perfectam obadientiam prestandam, qua justitia & voluntas Dei, cum immutabilis & perpetua sit, necessario sequitur, legem quoq; immutabilem & perfectam esse, ita ut non possit abrogari neq; nova lex substitui, sed juxta rigidam justitiam Dei normam, omnes homines ad obadientiam in perpetuum legi prestandam obligentur.

IV. Illam justitiam Dei, adversarij nostri, ubi Christum novum legislatorem affirmant, prorsus tollunt (Lex enim potior & perfectior imperfectionem tollit ac labefacta) quod à Deo & impium est cogitare, nedum dicere vel affirmare.

V. Si etiam Christus novam & perfectiorem legem tulisset, formam legis moralis immutasset, quae nova forma legis nullibi in sacris extat; neque veteris legis meminisset, quod semper & ubique ab illo factum, scripturae testimonia indicant.

Matth. 5, 21.
& seq. cap.
22, 37.
Luc. 10, 26,

VI. Non itaque Christus novam legem tulit vel tradidit, sed legem moralem contra depravationem Pharisaeorum (qui, ut hodie Pontificij, justitiam coram Deo & vitam in impletione statuebant) explicuit, & illam, ad superbiam ac inanem sanctitatem repellendam ac refutandam, quam ex persuasione impletionis legis contraxerant, declaravit, ut ex Matth. cap. 5, 6. & 7. dilucide apparet.

Tertius Error.

Lex per Mosen tradita non est perfecta, sed Evangelica lex est perfectior. Alia lex vetus est, alia à veteri & dicitur nova; illa est paedagogus puerorum, haec vero est lex perfectionis. Et omnes differentiae, quas ponunt doctores inter legem veterem & novam, hoc ostendunt: quod differunt sicut perfectum & imperfectum, & sic nova lex continetur in veteri, sicut frumentum in spica.

Antoninus
part. 1. tit.
18. cap. uni.
co. §. 3.

REFUTATIO.

I. En impudens os Pontificiorum, qui Deum ipsum summè perfectum, suis ratiocinationibus imperfectionis arguunt, mirum ni cælum ipsum expugnare aggrediantur. Legem veterem quam decalogum seu legem moralem putant (siquidem illa est vetustissima & ab omni aeternitate) imperfectam dicunt, cum sit immota sapientia & regula justitia in Deo; omneque discrimen inter legem & Evangelium ponunt in perfectione & imperfectione.

Rom. 7. 12.
Psal. 19, 8.

II. Sed ut adversarij crassa sua, vel potius, si Deus placet, subtili argumentatione, quae tamen nulla est, semper decipiuntur, ita & hic illos fallaciâ causarum deceptos cernimus, cum illud, quod per accidens legi accedit, per se ei inesse falso existimant: non enim est per se lex imperfecta, sed nos, quos obligat lex ad perfectam obedientiam, imper-

fectis

fecti sumus. Atq; sic respectu nostri imperfecta dicitur, quia nos eam perfecte implere, & perfectam ex ea justitiam consequi non valeamus.

III. Esse verò legem in se perfectissimam atq; perfectissime traditam, ita ut ad veterem & veram illam sententiam nihil addi, nihilq; illi detrahi possit, patet 1. Ex summa legis ^{a)}: Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, ex tota anima tua; & ex omnibus viribus tuis. 2. Ex explicatione legis à Christo facta. ^{b)} 3. Ex dictis Scriptura alijs. Rom. 7. v. 14. Psalm. 19. v. 8, Matth. 5. v. 47. Levit. 19. v. 2. 1. Pet. 1. v. 16.

^{a)} Deut. 6, 5.
^{b)} Luc. 10, 27.
Matt. 5, 21
& seq.

IV. Novum porro Evangelium respectu legis esse ex capit. 2. v. 27. Genes. patet, verum non ita recens & novum ut Pontificij volunt, quod in veteri testamento non fuerit traditum, sed exhibitio Christo primum cæperit: cum Evangelium statim post lapsum, protoplastis in semine promisso traditum sit, & usq; ad hæc nostra tempora in veris Ecclesijs propagatum.

V. Neq; est à veteri, id est, à lege natura ac morali, tanquam à causa efficiente aut materiali. Lex enim in prima creatione mundi ante lapsum homini cum rigore indita & promulgata fuit: quocunq; die ederis de fructu arboris, morte morieris, quæ fuit summa justitia Dei, quam erga hominem exercere voluit. Quamprimum vero homo deceptus calliditate serpentis laberetur, ad misericordiam Deum deflexit, ut dulcissima voce evangelij rigida sua justitia lege expressa opposita, promissionem latissimam de semine mulieris contrituro caput serpentis, promulgaret. ^{Gen. 2, 18.}

VI. Ex quo luce meridiana clarius elucescit, evangelium non esse ex veteri lege, sed à Deo promulgatum & traditum: maximumq; discrimen legis & evangelij, non in perfectione & imperfectione, sed in rigore justitiæ, quam lex requirit, & in mera Dei misericordia, quam Evangelium promittit, consistere.

Tertius Error.

Lex imposuit opera, sed non largita est gratiam ea implen-

implendi: Evangelium etiam opera injungit, est enim Evangelij: si vis vitam ingredi, serva mandata; sed addit gratiam & vires implendi.

REFUTATIO.

I. Hoc non est discernere sed confundere legem & Evangelium. Lex enim in illo tantum occupata est, ut prescribat ac flagitet perfectam obedientiam erga omnia mandata Dei. Evangelium vero nihil de operibus precipit, neque rigidam illam censuram exercet, sed tantum doctrinam de remissione peccatorum, de gratia Dei, de justitia coram Deo, & de vita aeterna propter Christum per fidem tantum donanda, proponit.

a] Rom. 10.
v. 5. 6. 7.

II. Huic nostrae assertioni apertissima suffragantur testimonia: a] Moses describit justitiam, quae ex lege est, qui fecerit haec vivet in eis. Quae autem ex fide est justitia sic dicit: si consistetis in ore tuo Dominum, & in corde tuo credideris, quod Deus suscitavit eum ex mortuis, salvus eris. Matth. 5. v. 18. Iota unum, aut unus apex non praeteribit à lege donec omnia fiant. Rom. 1. v. 16. Evangelium est potentia Dei ad salutem omni credenti. b]

b] Act. 15. 10.
Esa. 61. v. 1.
Eph. 2. 8. 9.
Tit. 3. v. 4.
Gal. 2. v. 16.

III. Falsam quoque interpretationem, citati ab adversarijs dicti, veteris textus ostendit. Christus enim semper providens, perversum judicium phariseorum de se, & caliginosam ignorantiam propriae salutis, quam ex impletione legis sibi acquirendam esse censebant, pro illorum concepta opinione se illis accommodavit, ut sua imperfectionis & ignorantia convicti vel converterentur, vel inexcusabiles redderentur. Phariseo itaque quarenti ex lege: quid boni faciam, ut habeam vitam aeternam Christus etiam juxta legem, non vero evangelium respondit: c] Si vis vitam ingredi serva mandata, quae nosti: non machaberis, non occides, &c. quae non sunt Evangelij, sed verba legis.

c] Matth.
19. 17.
Luc. 18. 18.

IV. Si insuper Christus hoc de Evangelio dictum voluisset, sibi ipsi contradixisset, quando omnem spem & fiduciam salutis nostrae, in se solum collocandam, se unicam viam, per quam ad patrem nobis aditus pateat, esse, nos abunde docet. Joh. 3. v. 15. c. 14. v. 6.

Caput

CAPUT SECUNDUM.

De impletione legis.

Primus Error.

Non tantum homo in hac vita legem implere potest, sed etiam plura opera quam lex requirit supererogare.

REFUTATIO.

I. *Falsam imò quàm falsissimam hanc erogodotaw. adversariorum (nos plus prestare posse quam lex requirat) esse, vel unicus Paulus, passim locorum in suis epistolis satis abunde testatur, quando dicitur implendi legem in homine, prorsus sublatam ac deletam asserit. Rom. 3. v. 10. ii. 12. c. 7. v. 15. 23. c. 8. v. 3. 7. Gall. 3. v. 10.*

II. *Cum igitur perfectam obadientiam homo, propria dovâque, ac proprijs viribus legi prestare non possit, propter vires implendi legem, in homine prorsus labefactatas ac imminutas, multò minus plura prestare, quam lex requirit, poterit. Sed ut in alijs, sic & hic amentiam & perversum iudicium adversariorum meritò miramur & detestamur.*

III. *Ad stabiliendum verò hunc suum errorem, adversarij inter alia, hæc quoque subsequencia S. S. scriptura dicta, pro propugnaculo adhibent: Si qua præterea super erogaveris ego quum rediero reddam tibi. Item: Adimpleo ea, quæ desunt passionum Christi in carne mea, pro corpore ejus, quod est Ecclesia. Item: quod ex paupertate opus supererogationis efficiant, ex dicto illo: si vis perfectus esse, vade & vende omnia quæ habes, & da pauperibus, & habebis thesaurum in calo.*

Luc. 10, 35.

1. Cor. 1, 24.

Matth. 19.

v. 21.

IV. *Quod verò primum adversariorum propugnaculum, quo suum errorem protegere conantur, attinet, ex scopis dissolutis illud constructum esse commonstrabimus. 1. Christus enim ibi tantum charitatem Samaritani amplificat. 2. loquitur de operibus indebitis officij, ad quæ, quis ratione officij non obligatur, non verò de operibus indebitis fidei, quæ nulla sunt. 3. Quò etiam Christus suam mensuram (hominem videlicet nihil supererogare posse) aperitiùs declararet, hoc dictum condi-*

B

tionali-

ionaliter protulit, quam conditionem dilucidius, Luc. 17. v. 10. explicat, quando dicit: Quum feceritis omnia quæ præcepta sunt vobis, dicite servi inutiles sumus.

V. Secundam illorum propugnaculum, nullo fundamento nititur; non enim Paulus de perfecta legis impletione, multò minus de operibus supererogationis, sed de perpeſſione & perſequentione, quas propter confessionem & prædicationem Evangelij ſuſtinuit, tanquam membrum myſtici corporis Chriſti, loquitur. Ab impletione legis verò, ſe longiſſimè abeſſe affirmat. Rom. 7. v. 15.

VI. Apertio de paupertate adverſariorum, quam inter opera ſupererogationis connumerant, quam ſit ſutilis & nullius momenti, res ipſa indicat. Paupertas ſiquidem eſt cum neceſſitate conjuncta, & contra voluntatem ſemper (niſi ſit ſimulata paupertas ut monaſtica, qua ſub prætextu aliquo, omnium ſerme rerum ſuperfluentiam habet) homini obtingit. Bonum verò opus promptum & voluntarium eſſe debet, & ita paupertas per ſe ne quidem inter bona opera annumerari poteſt.

VII. Quod verò dictum Matth. attinet, voluit eo Chriſtus, juvenis inflati ſimul & hypocritici explorare obedientiam eiꝰ, ſuam imperfectionem exprobrare: non itaq, mens Chriſti eſt, omnes homines qui Deo placere, & vitam æternam adipiſci velint, bonis corporalibus ſe exuere debere, ſi id enim ſequeretur, nullus divitum eſſet ſub gratia ac ſalvaretur; ſed ne divitiæ plus eſtimarentur quam Chriſtus & verbum ipſius, neq, illi præferrentur præcavit ac prohibuit.

Secundus Error.

Quædam peccata, contra quæ lex tonat ac fulminat, ad eò ſunt per ſe levia, ut factores, nec ſordidos nec impios nec malos reddere poſſint. Non enim omnia ſunt verè ac propriè peccata, quæ lege Dei arguuntur, primi enim motus concupiſcentiæ ſunt extra moxam, nam illa quæ lex concionatur de perfecta integritate ex toto corde, &c. ita ut nulla ſit mala concupiſcentia, ad nos qui in
hac

hac mortali vita versamur, non pertinent, ideo non est
timendum, ne lex nos accuset, quod illam integritatem
præstare non possumus, quia illa rigida norma, obligat
non nos in terra, sed illos in altera vita.

REFUTATIO.

I. Hunc errorem pontificiorum, phariseis tempore Christi, quo suam
hypocriticam sanctitatem sartam tectam conservarent, quoque commu-
nem fuisse ex 5. cap. Matth. v. 20. & sequentibus liquet. Finxerunt
enim sibi talem distinctionem; quaedam esse magna mandata, ut de pec-
catis crassioribus, homicidij, adulterij & perjurij, quaedam minima,
quorum transgressionem Deus non curet, ut interiores affectus aber-
rantes à lege Dei.

II. Sed nos contra hunc pharisæismum cum Christo, ore veritatis sta-
tuimus: omnia & singula peccata, tam externa quàm interna, quæ tam
cogitationibus & interno cordis motu, quàm externis membris per-
petrantur, homines polluere, illos sordidos & impios reddere, & nisi
facta fuerit anus Deum per Christum reconciliatio, aeternam mortem
perpetuam habeat, quod in illis bonis renatorum operibus
excusare ac damnare possit, si Deus in judicio
promissum esset?
terne.

Rom. 7. 14. *illam imperfectionem dicit sibi malum adjacere: miserum se esse. & in*
15. 23.
Gal. 5. 17. *corpore mortis, ut non qua velit faciat.*

V. *Faciunt denique ad convellendum adversariorum pharisaeismum, & nostram veram sententiam stabiliendam, haec subsequenter dicta*
Ioh. 7. v. 19. Act. 7. v. 38. v. 53. Prov. 20. v. 9. Matth. 5. v. 15.
Luc. 10. v. 17. Iaco. 2. v. 10. Rom. 8. v. 3. Esa. 64. v. 4, v. 25. 1.
Ioh. 1. v. 8.

VI. *Neg, legem ad illos in altera vita pertinere ex sententia Christi*
Luca 20. v. 35, 36. colligi potest, ubi illos in altera vita
ισχυειδης, id est, pares angelis pronunciat, & Paulus affirmat
justis non esse legem positam; qui maximè sunt in caelis, peccatis mor-
tui & Deo perfecte sine lege servientes. Ex quo sequitur legem ad
illos in altera vita non pertinere.

Tertius Error.

Catechism.
Rom. f. 337. *Si quis dixerit Dei praecepta homini justificato sub*
gratiam constituto, ad servandum esse impossibilia, a-
nathema sit. Legis enim impletio, non tantum possibi-
lis, sed

verò gravissima, imò ad implendum impossibilia, quo ad perfectam
obadientiam, quam lex requirit c).

c) Act. 15, 10.
Rom. 8, 7.

III. Concedimus etiam adversarijs, opera Dei per se esse perfecta,
imò perfectissima, & ita opus Spiritus sancti per se, respectu sui ipsius,
esse perfectum, sed illud perfectum opus nostra carnis pravitas ac
malitia retrectando imperfectum reddit, ac illa malitia ac repugnan-
tia in omnes homines transfusa ac propagata est, ex quo sequitur nul-
lius hominis obadientiam, imò ne quidem renatorum esse per-
fectam.

IV. Addunt insuper adversarij ad comprobendam hanc suam sen-
tentiam, auctoritatem Augustini, affirmantis, obadientiam renato-
rum esse perfectam, pro statu viatoris, ubi inquit: Nos posse dicere
perfectum viatorem esse, cujus bene promovetur accessio, quamvis non
perficiatur intentio, nisi facta fuerit perventio.

V. Quo verò Augustinum ab adversarijs vindicemus, status con-
troversia nobis proponendus est, qui talis: An perfecta impletione
legi divina plenè & cumulatè satisfacere renati possint, ut lex divi-
na nihil habeat, quod in illis bonis renatorum operibus
excusare ac damnare possit, si Deus in iudicio
promissum non sollet?

terna

dientiam & applicationem meriti Christi, pro statu viatoris nos pervenire ad perfectionem, non verò absolute nostris viribus & bonis operibus.

VIII. Hunc etiam verum ac proprium sensum Augustini esse, propria ipsius explicatio prodit, ubi in eodem libro inquit: Virtus, quæ nunc est in homine justo, hæcenus perfecta nominatur, ut ad ejus perfectionem pertineat etiam ipsius imperfectionis & in veritate agnitio, & in humilitate confessio. Tunc enim secundum hanc infirmitatem, pro suo modulo perfecta est ista parva justitia, quando etiam quid sibi desit, intelligit, ita Apostolus se perfectum & imperfectum dicit.

CAPUT TERTIUM.

De promissionibus Legis & Evangelij.

Primus Error.

Evangelium non est nuda & absoluta vitæ æternæ promissio, sine conditione observatæ legis & mandatorum Dei.

REFUTATIO.

legis & Evangelij, Papiculis & Jesuitis
qua tetri eorum errores præcipue

IV. Evangelij verò promissiones gratuita sunt & universales, non respicientes nostra merita. Non enim Evangelium nostram perfectionem, nostraq; bona opera, sed tantum meritum Christi respicit, & circa bona, quae nobis per Christum parata sunt, ut sunt: justitia coram Deo & vita aeterna, occupata esse.

Ioh. 3, 16.

Rom. 1, 16.

c. 3, 24.

c. 4, 16.

Act. 4, 12.

c. 10, 43.

Eph. 2, 8.

V. Sed inferunt adversarij, Evangelium quoq; agere de peccato, de lege & pœnitentia: Ad hoc illis respondemus 1. Hoc verum esse de Evangelio veteris sumpto, pro novo testamento. 2. Evangelium & legem quidem circa peccata versari, sed diversimodè: lex enim ostendit, accusat, imputat, ac damnat peccatum: Evangelium verò remittit, tegit; non imputat peccatum, quia monstrat agnum Dei tollentem peccata mundi.

Ioh. 1, 29.

& 36.

VI. Agit quoq; de lege Evangelium, explicando nimirum illam, non verò præcipiendo. Certum enim est & manifestum, Evangelium tradere & commonstrare aliquas explicationes legis, quas ex solo Mose non possumus facile & evidenter colligere, quod Lutherus etiam attestatur quando inquit: Quod autem præcepta in Evangelio repertiuntur, ista non sunt Evangelica, sed expositiones legis, & præcepta Evangelij: Sed tamen ita ut propria manent, & non permissio gratia Dei remissionis, &c. serna

habentiq, promissionem salutis & vita aterna, tradat, quam verò
hac illorum nullius momenti sit distinctio, superius demonstra-
vimus.

II. Opponimus itaq, illis, primò evidentissima S S. scriptura testi-
monia. Act. 13. v. 38. Act. 15. v. 10. Rom. 4. v. 13. Gal. 2. v. 16.
cap. 3. v. 10. item v. 21. &c. qua abundè testantur justitiam & vi-
tam eternam nobis, non ex lege sed ex merito Christi obtingere.

a] Ioh. 1. 29.

Rom. 5. v. 9.

18. 19.

Act. 4. v. 12.

Rom. 3. v.

24. c. 12. v. 4.

1. Cor. 1. 30.

2. Cor. 2.

v. 5. 15.

Collof. 1.

v. 20.

b] Ioh. 1. 12.

3. v. 16. 36.

c. 6. v. 40.

& v. 46.

Act. 10. v. 13.

Gen. 15.

III. Deinde confundunt adversarij, causam meritoriam nostra sa-
lutis: Si enim ex lege nobis justitia & vita aterna promanaret, Chri-
sti descensio de calis, assumptio nostra carnis, passio & mors, vana &
irrita essent, quod esset blasphemum in filium Dei, ejusq, λόγον suffi-
cientissimum. Christus enim sola sua justitia comparavit nobis justi-
tiam, coram patre suo in calis, & per illum accepimus benedictionem
& vitam eternam. a]

IV. Instrumentalem quoq, salutis nostra causam prorsus tollunt &
fidem nostram inanem faciunt, ascribendo causam justitia nostra, vita
ac salutis legi, qua fidei propria est. b]

V. Tam de formalem causam nostra justificationis, adversarij pror-
pentes illam proprijs viribus & meritis: homi-
qua verri... illam impletionem
iultum

CAPUT SECUNDUM
De impletione legis.
Primus Error.

Non tantum homo in hac vita lege
sed etiam plura opera quam lex requirit

REFUTATIO.

- I. Falsam imò quàm falsissimam hanc (ergo dicitur plus prestare posse quam lex requirat) esse, vel a locorum in suis epistolis satis abundè testatur, quòd legem in homine, prorsus sublatam ac deletam a iij. 12. c. 7. v. 15. 23. c. 8. v. 3. 7. Gall. 3. v. 10.
- II. Cum igitur perfectam obadientiam homini proprijs viribus legi prestare non possit, propter in homine prorsus labefactas ac imminutas, prestare, quam lex requirit, poterit. Sed ut in alij & perversum iudicium adversariorum meritum statur.
- III. Ad stabiliendum verò hunc suum errorem alia, hac quoq; subsequentiã S. S. scripturæ dicta adhibent: Si qua præterea super erogaveris ego tibi. Item: Adimpleo ea, quæ desunt passionum pro corpore ejus, quod est Ecclesia. Item: quæ supererogationis efficiant, ex dicto illo: si vis vendere omnia quæ habes, & da pauperibus, & veni me sequi.
- IV. Quod verò primum adversariorum propter errorem protegere conantur, attinet, ex scopis etiam esse demonstrabimus. 1. Christus enim in Samaritanis amplificat. 2. loquitur de operibus in quibus quis ratione officij non obligatur, non verò de operibus quæ nulla sunt. 3. Quò etiam Christus suam mercedem licet nihil supererogare posse) apertius declarat.

B

the scale towards document

potest,
are.

um (nos
passim
implendi
v. 10.

que, ac
legem,
ura præ-
nentiam
dete-

ij inter
culo ad-

reddam
ne mea,
ate opus
vade &
urum in

Luc. 10, 35.
1. Cor. 1, 24.
Matth. 19.
v. 21.

uo suum
constru-
ritatem
ad qua,
is fidei,
m vide-
condi-
sionali-